

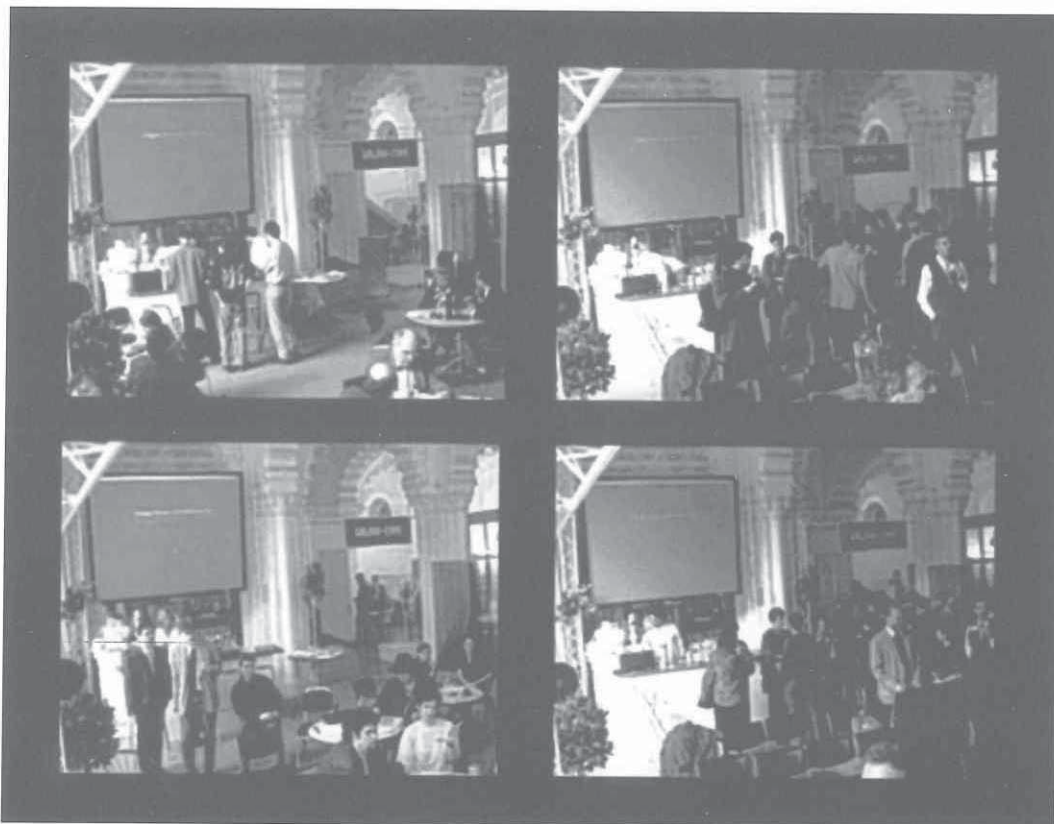
Umjetnička djela

nastala kao
odgovor na
aktualna
zbivanja i
specifične
mogućnosti
interneta

Pojava novih medija, osim novih mogućnosti, ima velik utjecaj na formiranje/mijenjanje svijeta u raznim oblastima života. Umjetnost, s jedne strane istražuje specifičnosti medija, a s druge traži odgovore na aktualno postavljena pitanja i promjene, uz tendenciju da djelo bude "čitljivije", s jasnije izraženim "stavom" samog autora obzirom na pitanje/problematiku koju djelo obrađuje, odnosno postavlja kao temu.

Važan čimbenik pri tom je neposredan kontakt koji web omogućava svim korisnicima, odnosno činjenica da je svatko svakom dostupan u kratkom vremenskom razdoblju, bez posrednika u liku muzeja, galerije ili nekog drugog izložbenog prostora. Time se ubrzava mogućnost "virtualnog izlaganja" djela i stvaranje kontakata, izrada kolaborativnih radova prostorno udaljenim sudionicima i vođenje teoretskih diskusija putem mreže, ali i veća dostupnost zainteresiranim gledateljima, odnosno surferima. Zanimljiva je i vrsta bezvremenosti u samom izlaganju djela, jer ono može biti na webu mnogo duže od trajanja izložbe u realnom prostoru. Međutim, jedno od prvih pitanja što ih je pojavljivanje umjetničkih djela na internetu postavilo, bilo je: u kojoj se mjeri pojavom novih medija napuštaju modeli radova u starim medijima i koliko su "angažiranija" djela nastala kao odgovor digitalnom naporu?

Osim sve većeg broja tzv. web-specific radova, u kojima umjetnici eksperimentiraju novim mogućnostima softvera i weba, ili - slično kipu ili slici - radovi održavaju umjetnikov intimni svijet, na webu se od samih početaka pojavljuju i radovi okrenuti dru-

štvenim događanjima s jasnom porukom i pozivom na sudjelovanje.

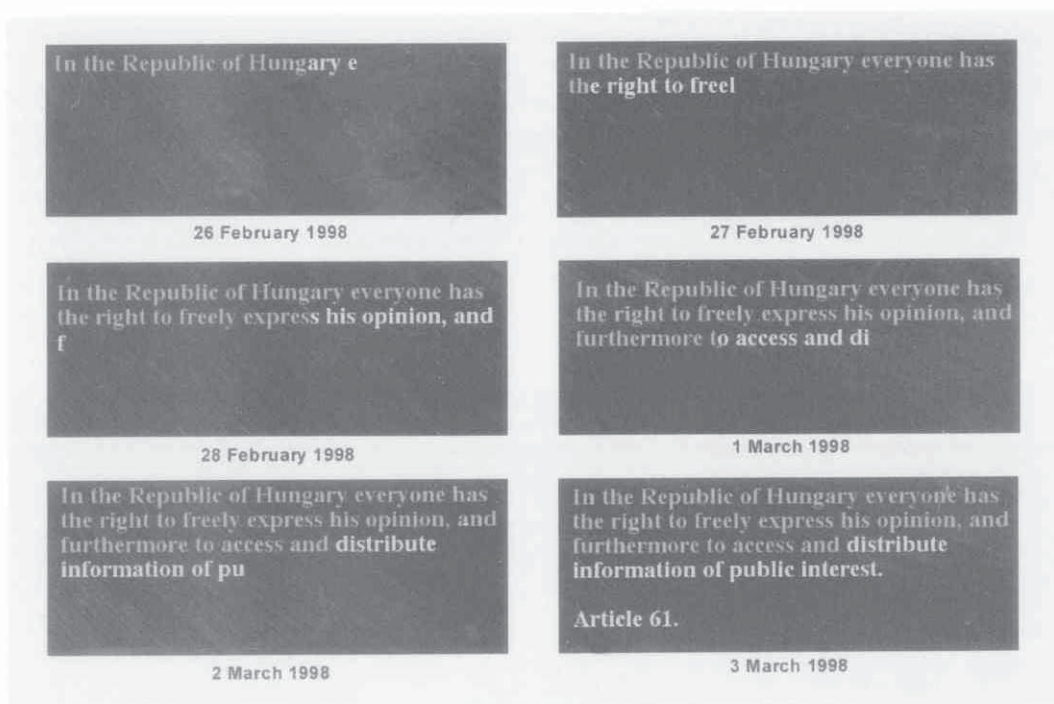
U svibnju 1998. na budimpeštanskom sajmu-izložbi "Internet.Galaxis'98", koji se bavi novim načinima komunikacije na poslovnom, znanstvenom i kulturnom polju, postavila sam rad, web-akciju, "State-Citizen Communication". "Politika on-line" bila je tema sajma zamišljenog kao otvoreni forum za dijalog između političara i građana na temu veće informiranosti i komunikacije, a sve je bilo potaknuto pojavom službenih političkih stranica na internetu.

Moj se rad sastojao od tri dijela: web-stranice; glasačke kabine sa sensorima, sučeljem i video-projektorom, koji su bili povezani računalom; te

videopanoa na kojem su se pojavljivala slova, ispis jednog članka mađarskog ustava u zelenoj ili crvenoj boji, ovisno od trenutnog rezultata glasanja.

Rad je zamišljen kao "poziv na glasanje" posjetiteljima Sajma, kao i svim drugim građanima preko interneta, s idejom da rezultati glasanja, postavljeni pred zapravo "prave" glasače, mogu pokazati stvarne rezultate njihovih razmišljanja, izvlačeći time djelo iz konteksta umjetnosti u realnu problematiku društva u tranziciji.

Pitanje na koje su posjetitelji odgovarali "crvenom ili zelenom" bojom bilo je u kolikoj mjeri osjećaju mogućnost/stupanj svoje prisutnosti u političkom životu i odlučivanju države. Njihov

odabir uvjetovao bi promjenu odnosa boja u dotada ispisanom tekstu na videodispleju. Tekst se postupno pojavljivo tijekom 6 dana, koliko je glasanje (odnosno izložba) trajalo.

Rezultate sam željela postaviti na videopanou unutar parlamenta u Budapešti, ali kako je moj zahtjev, nažalost, odbijen, pano je postavljen u kavanu Sajma, na jedno od svakako najspolitiziranijih mjesta. "Glasači" su na posljednjoj strani weba mogli vidjeti realvideo prostora u kojem je postavljen pano.

Zanimljiva je činjenica da su se organizatori Ars Electronica iz Linza, želeći djelo postaviti na izložbi "Info War", s istim pitanjem obratili bečkom Parlamentu, no odgovor je i tamo bio negativan, što je zapravo onemogućilo da djelo ikada zaživi izvan izložbenog konteksta i koncepcije autora. Dio rada moguće je pogledati na adresi:

<http://www.andreja.org> (link "State-Citizen Communication").

Umjetnost koja nosi jasnu poruku autora i angažiranost na bilo kojem od relevantnih problema društva u kojem nastaje, s jedne je strane odraz autorove potrebe da jasnije izrazi misao/zaključak/problematiku koju osjeća i s kojom je suočen, a s druge strane odražava gledateljevu potrebu za djelom koje sadrži i informaciju i autorov stav o sebi. Djelomično je to potaknuto novim načinom komunikacije, brzim tempom života, manjim vremenom koje gledatelj djelu posvećuje i nekom vrstom "gubljenja" likovne "pismenosti" konzumentskog društva u kojem živimo. Isto tako, to je i vrijeme u kojem živimo globalnije, ono "uvlači" ljude, pa time i umjetnika, u svakodnevne političke i društvene probleme kako uže tako i šire sredine.